

Tenerife

Uitgeverij ANWB

Inhoud

Het belangrijkste eerst

blz. 4

Dit is Tenerife

blz. 6

Tenerife in cijfers

blz. 8

Eten en drinken

blz. 10

Het kompas van Tenerife
15 manieren om je onder te dompelen in het eiland
blz. 12

Het oosten

blz. 15

Santa Cruz blz. 16

1 **Natuur ontmoet kunst – van het Parque Sanabria naar de Rambla**
blz. 22

La Laguna blz. 25

2 **Tascas en tapas – stappen en happen in La Laguna**
blz. 28

Candelaria blz. 31

3 **Sporen van het verleden – de Guanchepiramiden in Güímar**
blz. 32

Het zuiden en zuidwesten

blz. 35

El Médano blz. 36

Granadilla blz. 37

Arico blz. 38

Adeje blz. 38

Los Abrigos en Golf del Sur

blz. 39

4 **Snelcursus Tenerife – Reserva Ambiental de San Blas**
blz. 40

Los Cristianos blz. 42

5 **Walvissen en dolfijnen spotten – bij Los Gigantes**
blz. 44

Las Américas blz. 47

Costa Adeje blz. 50

Bahía del Duque blz. 52

La Caleta blz. 52

6 **Versgevangen vis – traditionele visserij in La Caleta**
blz. 54

San Juan en Alcalá blz. 56

Puerto de Santiago/

Los Gigantes blz. 57

Het noordwesten

blz. 59

Santiago del Teide blz. 60

Masca blz. 60

El Palmar blz. 61

Buena Vista del Norte blz. 61

7 Pure dramatiek – wandelen in de Mascakloof
blz. 62

Los Silos blz. 64
Garachico blz. 65

8 Romantische tijdreis – twee pleinen in Garachico
blz. 68

Icod de los Vinos blz. 70

9 Ondergronds – de Grot van de Wind in Icod de los Vinos
blz. 72

Het noorden

blz. 75

Puerto de la Cruz blz. 76

10 Pinguïns, orka's en papegaaien – de dierenwereld van het Loro Parque
blz. 80

La Orotava blz. 83

11 Schilderachtige balkons en patio's – Doce Casas in La Orotava
blz. 84

Tacoronte blz. 87

12 Degusteren en bestuderen – wijnproeven in El Sauzal
blz. 88

Mesa del Mar en El Pris blz. 90
Bajamar, Punta del Hidalgo blz. 90
San Andrés blz. 91

13 Panoramaweg op groene hoogten – het Anaga-gebergte
blz. 92

Het midden van het eiland

blz. 97

Vilaflor blz. 98
Parque Nacional del Teide blz. 99

14 Vulkanenwandeling – van El Portillo naar La Fortaleza
blz. 100

15 Naar de top van de Teide – de hoogste berg van Spanje
blz. 104

Reisinformatie blz. 108

Hoe zegt u? blz. 114

Register blz. 115

Fotoverantwoording blz. 126

Colofon blz. 127

Herinner je je deze nog? blz. 128

Het belangrijkste eerst

Beachen en chillen

Na het strand een smoothie? Aan de kustpromenade van het zuiden vind je lounges met een hippe stijl, zoals de Kaluna Beach Club (Costa Adeje). Zet je zonnenscherm op en geniet van het uitzicht op zee.

Plantaardige hoorn des overvloeds

De flora van Tenerife is iets bijzonders. Een beknopt overzicht ervan bieden de botanische tuinen, zoals die in het vochtige, groene Puerto de la Cruz. In het droge zuiden lokken bananen-, aloë vera- en moringa-plantages (www.aloepark.es, www.moringa.garden.eu). In Santa Cruz kun je het Palmetum bezoeken.

Terug in de geschiedenis

Vroeger was het eiland rijk dankzij de boeren in het vruchtbare noorden. Grootgrondbezitters lieten schitterende herenhuizen en kerken bouwen, die tot op de dag van vandaag veel charme hebben. La Laguna en La Orotava, Garachico en Los Silos: het is een reis terug in de tijd.

De berg der bergen

Geen berg op de Atlantische eilanden kan tippen aan de Teide: hij reikt tot bijna 4000 m hoogte. Aan zijn voet ligt de Las Cañadas-caldeira: een reusachtige krater en een fantastisch wandelgebied. Vanaf het bezoekerscentrum El Portillo en hotel Parador lopen gemarkeerde routes in alle windrichtingen. Probeer sendero 3, het spectaculaire pad (5 km/2 uur) van de Mirador de la Ruleta (dicht bij het hotel) naar de 'Kathedraal'.

Paden door het laurierbos

Wind ruist door de bemoste takken, wolken glijden voorbij en voortdurend druppelt er water. Het Anagagebergte in het noordoosten is sinds het jaar 2015 een UNESCO-biosfeerreservaat. Volg vanaf het bezoekerscentrum in Cruz del Carmen de 'Weg der zintuigen' (Camino de los Sentidos) of de 'Weg van de kreupele dochter' (Camino de la Hija Cambada).

Sterren kijken, je hebt er recht op!

Canarische astronomen eisen 'het mensenrecht van een donkere nachthemel' op. 'Lichtvervuiling' ontnemt veel mensen het mooiste uitzicht dat de wereld ons te bieden heeft – de blik op het heelal. Op Tenerife geldt dat recht al, want hier staat een van de grootste sterrenwachten ter wereld. Op een 'astro-tour' reik je naar de sterren.
(www.astroamigos.com, www.teideastro.com)

Proef de jonge wijn bij de wijnboer

Elk jaar, na de wijnoogst begin november, schieten de guachinches als paddenstoelen uit de grond. Geïmproviseerde bordjes verwijzen je naar tuinhuisjes en verbouwde garages. Om te voorkomen dat de wijn je naar het hoofd stijgt, is er ook stevige kost: voor ongeveer € 10 ben je voldaan – en een beetje aangeschoten. Guachinches vind je vooral tussen La Orotava en La Laguna. Voor adressen, zie de app 'Guachapp! Tradición 2.0'.

Bio en scharrel in Santa Cruz!

Restaurant Verde & Vida serveert volkorenbrood, biosalade en -sappen (Calle Suárez Guerra 50), in de groene winkel The Green Family zijn groente en fruit te koop en op maandag scharrelvlees van het buureiland El Hierro (Calle Méndez Nuñez 22).

Hét boek over de eilandnatuur

Weet je graag wat je ziet in die spectaculaire natuur? De (Duitse) biologen Horst Wilkens en Ulrike Strecker hebben een rijk geïllustreerde gids geschreven waarmee je weer helemaal bij bent: *Tenerife. Blue Finches and Flower Power*.

Het liefst ben ik onderweg tussen het Teno- en het Anagagebergte – misschien komen we elkaar tegen op een wandelpad? Mijn zweetdruppeltjes spoel ik af in zee, bij voorkeur op de stranden tussen Los Cristianos en La Caleta!

Vragen? Ideeën?

Laat het me weten! Mijn adres bij de ANWB:

anwbmedia@anwb.nl

Dit is Tenerife

Wat een ontvangst! Na meer dan een uur vliegen boven de Atlantische Oceaan nadert je vliegtuig zijn doel. Van verre zie je al een perfecte kegel, die majestueus boven een wolken tapijt zweeft. Dat is de Teide, die met zijn bijna 4000 m een baken is voor alle piloten. Zo grandioos je nadering in de lucht is, zo ontvullend de eerste kennismaking op de grond. Gedurende de eerste kilometers zie je anonieme nieuwbouwwijken, bedrijventerreinen, een vuilstortplaats – en dat alles in een dor landschap, omzoomd door kale berghellingen. Maar één troost: als je voorbij dit stuk bent, heb je het leukste deel van het eiland achter je gelaten!

Waar is Tenerife het mooist?

Wat je niet moet overslaan is een rit naar de Teide, de hoogste berg in de Atlantische Oceaan (en van Spanje), met het gelijknamige nationale park en de reusachtige krater Las Cañadas: een woestijn van as en zand, waarin verweerde rotswanden uitgehamerd zijn. Het landschap lijkt onwerkelijk, maar is wonderschoon. De lucht is glashelder, het licht schijnt bijna verblindend fel en het uitzicht reikt in alle richtingen oneindig ver. Terwijl het hoogalpiene 'Dak van het eiland' vulkanisch kaal is, zijn de overige bergen van Tenerife – de Teno in het noordwesten en de Anaga in het noordoosten – deels weelderig groen. Hun afwijkende karakter herinnert eraan dat ze ooit zelfstandige eilanden waren. Meer dan 7,5 miljoen jaar geleden rees een eerste eiland op van de oceaانبodem, de huidige berg Roque del Conde in het zuiden van het eiland. Met zijn 1000 m hoge, gekloofde wanden troont hij als een grijze eminentie boven de vakantiecentra. Ten noorden van dit eiland verhief zich een miljoen jaar later het 'eiland Teno' en in het oosten nog wat later het 'eiland Anaga'. Op alle drie de eilanden hadden weer en wind ruim de tijd om kloven te kerven in het gesteente, magmapijpen bloot te leggen en klippen aan te vreten. Pas veel later kwam het tot zulke machtige uitbarstingen op de oceaانبodem dat de naar buiten geslingerde lavamassa's de eilanden aaneenvoegden en midden op het nieuwe land de kroon van een megavulkaan opbouwden, de oer-Teide. Deze stortte in en vormde zich later opnieuw – een afwisseling van erupties en erosie die vandaag de dag nog niet is afgelopen. Je ziet huizenhoge 'eieren', stromen van gladde en brokkelige lava, steenrozetten en orgelpijpen, kantelen van tufsteen – een landschap in beroering, verbazingwekkend. Ontsnappende aardwarmte en zwavelgas herinneren je eraan dat de vulkanen nog steeds actief zijn.

De passaat – de grote vormgever

Dit is een wind – en wat voor een! Hij waait uit het noordoosten en heeft zich op zijn tocht over de Atlantische Oceaan volgezogen met vocht. Hieruit vormen zich wolken die zich tegen de bergen van Tenerife – op 500 tot 1200 m hoogte – opeenhopen tot dichte wolkenbanken. Hogere, drogere luchtlagen verhinderen dat ze verder opstijgen en naar het zuiden stromen.

In Punta del Hidalgo in het noordoosten van het eiland is het devies: laat je auto staan en verken de omgeving te voet. Op de achtergrond zijn de typische passaatwolken te zien.

Ook de machtige Teide laat zich gelden bij de verdeling van de wolken. Het Anagagebergte, de hoogvlakte van La Laguna en het Orotavadal liggen onder een wolkendek, terwijl het zuiden geniet van de zon en een schitterend blauwe hemel.

De passaatwolken bewerkstelligen meer dan alleen klimaatverschillen. Ze verdelen Tenerife ook visueel en cultureel in twee helften: terwijl er dankzij de vochtigheid en milde temperaturen een subtropische flora gedijt, zorgt de 'eeuwige' zon in het zuiden voor een dor, bijna woestijnachtig landschap. Alleen waar er water is, kan de landbouw gedijen. Daarom ontstonden alle belangrijke steden op de naar de passaatwind gekeerde noordzijde. Tegenwoordig wordt het grote geld verdiend in het zuiden, want daar waar de zon blijft schijnen, bloeit het toerisme. De naam van de wind komt overigens van *passare* ('voorbijtrekken'). Die ontstond na de ontdekking van Amerika in 1492, toen de zeilschepen bijna automatisch naar Amerika geblazen werden. De Canariërs hebben het ook wel over de 'Elysische wind' (*viento alisio*), omdat deze voor een 'paradijselijke' koelte zorgt.

Van trendy tot traditioneel

Geen wonder dus dat de zuidkust een vakantiemekka is. Van relaxte lounges tot wellnessfaciliteiten van topniveau – je vindt hier zo ongeveer alles wat er 'in' is. Aan de noordkust is er minder zon en strand, maar dat wordt goedgemaakt door veel groen en de historische sfeer. Wie veel wil wandelen, zal graag logeren in accommodatie in het middelgebergte, in Vilaflor, het hoogstgelegen bergdorp van Spanje, of pal aan de voet van de Teide, in de parador.

Tenerife in cijfers

1
uur moet je je horloge terug-
zetten op Tenerife

2
luchthavens vind je op Tenerife
(een in het noorden en een in
het zuiden)

4
jaar na de ontdekking van Ame-
rika, in 1496 dus, werd Tenerife
veroverd door de Castiliaanse
conquistadores

15
centimeter dik kan de
schors van de Canarische
pijnboom worden

26
soorten walvissen zijn er in de
wateren rond Tenerife te zien

90
% van Tinerfeños is rooms-
katholiek

99
jaar is de licentie geldig die het
kabelbaanbedrijf voor de
top van de Teide bezit

200
meter breed was de
lavastroom die bij de
laatste uitbraak
in 1909 naar
beneden
vloeyde

342

kilometer is de totale lengte van de kust van Tenerife

1300

kilometer scheidt het eiland van het Spaanse vasteland

1466

meter hoog ligt Vilaflor, het hoogstgelegen dorp van Spanje

2000

kilometer onderaardse watergangen doorkruisen het eiland

2034

km² is de oppervlakte van Tenerife, het grootste eiland van de Canarische archipel

3719

meter hoog is de Teide, de hoogste berg van Spanje

3.000.000

buitenlandse toeristen bezoeken jaarlijks het eiland

2400
meter hoog ligt het Observatorio del Teide, vlak bij de hemel!

Eten en drinken

De Tinerfeños blijven trouw aan hun boerse afkomst en hechten meer aan versheid en kwaliteit dan aan geraffineerde bereidingskunsten: 'Waarom zou ik een vis in saus verdrinken als zijn vlees al een delicatessen is?' Pedro Rodríguez, de sterkok van Tenerife, zal het toch wel weten! Daarbij komen nog de voortreffelijke eilandwijnen, het mineraalwater uit de bodem van de vulkaan en zelfs het eigen eilandbier.

Vis aan zee ...

Afhankelijk van het seizoen vangen de vissers *bonito* (tonijn), *merluza* (heek), *sama* (zeebrasem) en andere soorten – vraag naar de vis van de dag (*pescaado del día*). Vis wordt gekookt, gegrild of gebakken geserveerd, meestal *a la plancha*, oftewel op de 'hete bakplaat' met weinig vet gebakken en daarna met knoflook gekruid. Om diverse vissoorten te proeven, is een *parrillada* (grillschotel), die je met zijn tweeën deelt, een goede keuze. Populaire zeevruchten zijn *calamares*, die meestal gefrituurd worden en die de meeste mensen wel kennen, maar ook *chocos*, *chipirones* en *pulpos* – allemaal leden van de inktvissenfamilie.

... en vlees in de bergen

In de bergen doe je je te goed aan een stevig stuk vlees: *conejo*, *cabra* en *cabrito* (konijn, geit of jonge geit). Eerst wordt het dier – zonder aandacht te schenken aan de anatomie – in kleine stukken gehakt en gemarineerd in *salmorejo*, een saus van azijn, wijn, olie, kruiden en specerijen. Daarna wordt het vlees gefrituurd en ten slotte in de marinade aan de kook gebracht. Wie dit te veel van het goede vindt, neemt *puchero*, een stoofpot met veel groente en vlees; de vegetarische versie heet *potaje*. Een specialiteit is *potaje de berros*, een stevige soep van wilde tuinkers, geheel in stijl geserveerd in een houten kom.

CULINAIR NIET MET JE MOND VOL TANDEN

almogrote – pikante smeerkas van belegen geitenkaas, chili en olijfolie
almendrados – amandelmacronen
bienmesabe – lett. 'smaakt me goed', amandel-citroen-honingmousse
cabra/conejo en adobo – gemarineerd geiten-/konijnenvlees
comida casera – stevige dagelijkse kost, vers bereid
costillas con papas y piñas de millo – varkensribbetjes met maïs en aardappels
gofio – gerecht van geroosterd, gemalen graan

menú del día – goedkoop driegan-genmenu, vaak inclusief drank
miel de palma – palmhoning
pinchos & montaditos – spiesjes & belegde minibroodjes
potaje de berros – wilde tuinkerssoep
puchero – Vlees-groentestoofpot
queso asado – gebakken geitenkaas
sancocho – zondagsgerecht van gedroogde vis, zoete en gewone aardappels
tapas – kleine hapjes
truchas – bladerdeegkussentjes gevuld met pompoenvezels of zoete aardappelmousse

Finale: zoet of pikant

Lekker zijn de desserts die verfijnd zijn met de amandel-honingmousse *bienmesabe* (► blz. 10). Proef in elk geval de inheemse kaas een keer. Deze is gemaakt van de melk van vrij grazende geiten en schapen en komt voor in de rijpingsgradaties jong, jongbelegen en pikant belegen (*tierno*, *semicurado* en *curado*).

Water en wijn uit de vulkaan

Tenerife heeft een lange wijntraditie en produceert dan ook goede wijnen. Van goede kwaliteit is het bronwater Fuente Alta, dat afkomstig is uit de diepten van de Teide en rijk is aan calcium, magnesium en natrium. Het is ook een bestanddeel van het op het eiland gebrouwen bier 'Cerveza Dorada'.

Bijgerecht aardappels

'Piepers' zijn er op Tenerife in verbazend veel variaties: klein en groot, met gladde en ruwe schil, paars of zwart. Ze zijn de directe nakomelingen van soorten die begin 17de eeuw van de Andes naar de archipel zijn overgeplant en hebben nog de intense smaak die ze kregen in de zeventiende eeuw dat ze op de Peruviaanse hoogvlakte werden verbouwd. Meestal komen ze als *papas arugadas* op tafel (zie kader rechts).

De oorspronkelijke bewoners kenden al meel van geroosterd graan. Het wordt gebruikt om soepen te binden; met bouillon aangelengd wordt het een pap die 'opgelepeld' wordt met uienchillen als bijgerecht. Gofio kun je ook als zoetigheid bereiden: vermengd met honing wordt het een snijdbare massa, de gofio-koek. Die is erg voedzaam – al na één stuk voel je je helemaal verzadigd!

PAPAS ARRUGADAS

Of je nu vlees eet of vis – de 'rimpel-aardappeltjes' zijn er altijd bij, en ze worden geserveerd met pikante saus. Als die uit chilipeper bestaat, heet ze 'rode saus' (*mojo rojo*); is er verse koriander gebruikt, dan wordt deze 'groene' saus genoemd, (*mojo verde*).

Ingrediënten

1 kilo kleine, jonge aardappels, zeewater (of kraanwater met 100-200 g zeezout).
Voor de saus: 7 geschilde knoflookteentjes, 1 theelepel komijn, 1 theelepel zoet paprikapoeder, 2 kleine chilipepers, 1 rode paprika, goede olijfolie, een half glas azijn (witte balsamico), grof zeezout.

Bereiding

Bedek de gewassen, ongeschilde aardappels met zee- of zoutwater en kook ze gaar; giet het water af, strooi wat zout over de aardappels en laat ze op een zacht vuurtje verder stoven, tot ze er rimpelig uitzien.

Snijd de knoflookteentjes in vieren en stamp ze fijn in de vijzel. Voeg de klein gesneden chilipepers en komijn toe en stamp ze eveneens fijn; voeg de klein gesneden paprika en het zeezout toe, strooi het paprikapoeder eroverheen.

Giet er olijfolie en azijn bij, zodat het een roomachtige consistentie krijgt. Minstens 30 minuten laten rusten in de ijskast.

Het kompas van Tenerife

#2

Tascas en tapas –
happen en stappen
in La Laguna

#3

Sporen van het
verleden – **de**
Guanchepiramiden

#1

Natuur ontmoet kunst
– van het Parque Sana-
bria naar de Rambla

Duik in de Canarische leefwereld

In
het
SPOOR
van de
GUANCHEN

WAAR BEGIN IK?

– genieten van groen,
kijken naar kunst

#15

Naar de top van de
Teide – **de hoogste**
berg van Spanje

Het huis van de
boze geesten

#14

Vulkanenwandeling –
van El Portillo naar
La Fortaleza

100 JAAR
EENZAAMHEID

balanceren
op **1000** meter hoogte

Voel je een
lichte roes?

#13

Panoramaweg op
groene hoogten – **het**
Anagagebergte

#12

Degusteren en
bestuderen – **wijn-**
proeven in El Sauzal

15 manieren om je onder te dompelen in de sfeer van het eiland

4

Snelcursus Tenerife –
**Reserva Ambiental
de San Blas**

5

Walvissen en
dolfijnen spotten –
Los Gigantes

Door een
puimsteenkloof

ATLANTISCH AVONTUUR

6

Versgevangen vis –
**traditionele visserij in
La Caleta**

Laat de
ZEE je smaakpapillen
VERWENNEN

7

Pure dramatiek
– wandelen in de
Mascakloof

DOOR EEN
LABYRINT VAN ROTSEN

8

Een romantische
tijdreis – **twee pleinen
in Garachico**

KIJKEN,
ONTDEKKEN,
BEWONDEREN

9

Ondergronds –
**De Grot van de Wind in
Icod de los Vinos**

In de ingewanden van Tenerife

**De hele
dierenwereld**

11

Schilderachtig
– **Doce Casas in La
Orotava**

10

Pinguïns, orka's en
papegaaien – **het
Loro Parque**

4

5

6

7

8

9

10

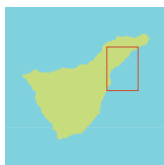
11

Déjà-vu
Koloniaal

Het oosten

Het is aardig om in La Laguna door de oude straten te flaneren en daarna misschien even uit te rusten – volg maar eens het voorbeeld van deze beide vrouwen, die op de Plaza de la Concepción een praatje maken! La Laguna, de oude hoofdstad, en Santa Cruz, de nieuwe, zijn gescheiden door een hoogteverschil van 600 meter. Ze gaan echter naadloos in elkaar over en worden samen de Area metropolitana genoemd. Beide hebben een mooie historische kern met kerken en kloosters, herenhuizen en intieme pleinen.

Santa Cruz H 2

De hoofdstad Santa Cruz is de tegenhanger van de zuidelijke vakantieoorden. Het is een typisch Canarische stad met 206.000 inwoners: levendig, bruisend en vol culturele ambities. Het is ook een stad op weg naar de toekomst: avantgardistische architecten hebben enkele pleinen en straten een facelift gegeven.

BEZIENSWAARDIGHEDEN

En transformatie herbeleven

Tot voor enkele jaren geleden herinnerde de **Plaza de España** **1** – met zijn strenge Cabildo Insular, het raadsgebouw, en zijn Monumento a los Caídos (Monument voor de Gevallenen) uit de tijd van Franco – nog sterk aan de sympathie voor deze dictator, die in 1936 hiervandaan de staatsgreep voorbereidde. Om het 'eergevoel' van de nog altijd invloedrijke vrienden van Franco niet te krenken, werd het monsterlijke monument zelfs bij de herinrichting van het plein in 2010 niet aangeraakt – wel is zijn bombastische karakter wat afgezwakt door enkele handige ingrepen. Nu domineert hier een grote waterpartij met een witte granieten vloer. Niet alleen de hemel spiegelt zich daarin, ook de fontein die elk heel uur de hoogte in schiet, speelt met de elementen. Rond het water liggen paviljoens, waarvan de korstachtige, met planten overwoekerde daken aandoen als een lavastroom vanwaaruit leven opwelt. In een van de paviljoens huist het toeristenbureau, in het tweede een kunstnijverheidswinkel. Maar ook onder water is van alles te ontdekken: aan de oostkant zie je de **fundamenten van het** Castillo de San Cristóbal (ma.-za. 10-18 uur, toegang gratis).

Zien waar Santa Cruz ontstond

Als je het historische Santa Cruz wilt verkennen, waar de veroveraar Alonso

Het is wat ingewikkeld met alle verschillende namen: de eilandbewoners heten *Tinerfeños*, maar omdat ze tegelijkertijd inwoners van de Canarische Eilanden zijn, noemt men ze ook *Canarios*. Fanatieke eilanders vinden dat maar niets, want zij menen dat hiermee de grote rivaal Gran Canaria onnodig tot het middelpunt van de archipel wordt gemaakt. Vooraanstaande politici en kranten vragen in alle ernst aan het naburige eiland haar naam Gran Canaria te veranderen, omdat ze het grootste, noch het meest Canarische van de eilandengroep zou zijn. De eilanders, die dit allemaal niet interesseert, noemen zichzelf gewoon *chicharrero* ('sardientje').

de Lugo in 1496 een 'heilig kruis' (Santa Cruz) in de grond plantte, moet je vanaf de Plaza de España zuidwaarts lopen. In oude panden in de **wijk Noria** zitten sfeervolle tascas en bars. Ook de vele **carnavalsateliers**, waarvan de leden elkaar hier het hele jaar treffen, zorgen voor een vrolijke stemming. De koloniale, in 1502 gewijde **Iglesia Nuestra Señora de la Concepción** **2** is met haar hoge toren niet over het hoofd te zien. De kerk heeft vijf beuken, gesierd door barokaltaren en overspannen door kleurrijke mudejarplafonds.

Duik in het verleden en de natuur

Een passage leidt over de Barranco naar het **Museo de la Naturaleza y el Hombre** **3**. Hier wordt het natuurlijke en culturele erfgoed van de Canarische Eilanden gepresenteerd: van de vulkanische oorsprong en de onderzeese en bovengrondse natuur tot aan de vestiging van de Guanchen en de Spaanse verovering. Dankzij mummies, sieraden en gebruiksvoorwerpen krijg je een beeld van het leven van de eerste bewoners

van het eiland. Een ander boeiend aspect is de tentoonstelling op de tweede verdieping met levensgrote afbeeldingen van walvissen.

Calle Fuente Morales s/n, tel. 922 53 58 16, www.museosdetenerife.org, di.-za. 9-20, zo.-ma. 10-17 uur, € 5

Kunst in een avant-gardegebouw

Naast het museum zit het **TEA (Tenerife Espacio de las Artes)** 4, het belangrijkste kunstcentrum van het eiland. Het werd ontworpen door Herzog & de Meuron, die met het Tate Modern ook een stadscoon voor Londen schiepen. Een stoep leidt door het langwerpige gebouw, dat als een reusachtig reptiel aan de rivierbedding ligt. Gaandeweg krijg je inkijkjes in de **bibliotheek** met zijn druppelvormige lampen, het **Centro de Fotografía** en het **Instituto Óscar Domínguez**, genoemd naar de prominente, in La Laguna geboren surrealist (1906-1957). Wisselententoonstellingen tonen moderne internationale kunst.

Av. de San Sebastián 10, www.teatenerife.es, di.-zo. 10-20 uur, € 7, kinderen tot 12 jaar gratis

(Voormalige) markten verkennen

Ertegenover pronkt de **Mercado de Nuestra Señora de África** 2, die met zijn torenhoge minaretten en okerkleurige gevels aan een Moorse bazaar doet denken. Naast groenten, fruit en bloemen worden hier kaas en wijn uit Tenerife verkocht. Aan de andere kant van de brug ligt de Plaza de Madera, waar de oude markthal (1851) werd omgetoverd tot het cultuurcentrum **Centro de Arte La Recova** 5. Elke maand wordt hier een nieuwe tentoonstelling georganiseerd. In het aangrenzende **Centro de Grabado** wordt moderne grafische kunst getoond, van etsen en houtsneden tot litho's (Plaza de Madera 1, di.-za. 11-13, 18-21, zo. 11-14 uur, toegang gratis). Het reusachtige masker van de hand van de Poolse beeldhouwer Mitoraj verwijst naar het ernaast gelegen **Teatro Guimerá** 6.

Struinen door de oude stad

In de verkeersvrije Calle del Castillo en de omliggende zijstraten rijgen de winkels zich aaneen. Een paar adressen onttrekken zich aan de koopjesjacht: zo exposeert de besloten club **Círculo de Bellas Artes** 7 kunst in de bijhorende galerie (Calle del Castillo 43, www.circulobellasartestf.com, ma.-vr. 10-20, za. 11-14 uur, toegang gratis). Als je geluk hebt, is er ook in het belle-époquepaleis van de club **Círculo de Amistad XII de Enero** 8 (Calle Ruiz de Padrón 12, www.circulodeamistadxiieneero.com) een tentoonstelling te zien. Nog meer kunst biedt het **Museo de Bellas Artes** 9 (Museum van Schone Kunsten) in een voormalig franciscanenklooster (Calle José Murphy 12, tel. 922 24 43 58, di.-vr. 10-20, za./zo. 10-14 uur, toegang gratis). In de bijbehorende kloosterkerk **Iglesia de San Francisco** 10 (1680) een stukje heuvelafwaarts is barok beeldhouwwerk te zien. Voor een lekkere kop koffie ga je naar het paviljoen op de door Indiase laurierbomen overschaduwde **Plaza del Príncipe** 11. Op de nabijgelegen Plaza de Chicharrero herinnert een grote bronzen sardine aan de bijnaam van de Tinerfeños: *chicharreros* (► blz. 16).

Oude coulissen in frisse kleuren: de gevels van Santa Cruz bieden een vrolijke aanblik.

SANTA CRUZ

Bezienswaardig

- 1** Plaza de España
- 2** Iglesia Nuestra Señora de la Concepción
- 3** Museo de la Naturaleza y el Hombre
- 4** TEA (Tenerife Espacio de las Artes)
- 5** Centro de Arte La Recova

- 6** Teatro Guimerá
- 7** Círculo de Bellas Artes
- 8** Círculo de Amistad XII de Enero
- 9** Museo de Bellas Artes
- 10** Iglesia de San Francisco
- 11** Plaza del Príncipe

- 12** Centro Cultural Caja Canarias
- 13** Auditorio
- 14** Centro de Ferias y Congresos
- 15** Parque Marítimo
- 16** Palmetum
- 17** Centro de Información in het Parque Sanabria

- 18** Galería de Arte
- 19** Sculptuur 'Krijger uit Goslar'
- 20** Installatie 'Beulen en geëxecuteerden'

Overnachten

- 1** Iberostar Grand Hotel Mency
- 2** Contemporáneo
- 3** Príncipe Paz

Eten en drinken

- 1** La Taberna de Ramón
- 2** La Montería
- 3** La Buena Vida
- 4** Parque Sanabria

Winkelen

- 1** El Corte Inglés
- 2** Mercado de Nuestra Señora de África

- 3** Kiosko Artenerife
- 4** La Niña

Uitgaan

- 1** Bulan

*Schaduwspel in het avondlicht: voor het auditorium van Santiago Calatrava verma-
ken straatartiesten het publiek.*

Daarna kun je je zich weer volledig op de kunst storten: in het **Centro Cultural Caja Canarias** **12**, een monumentaal pand, worden kwalitatief hoogwaardige tentoonstellingen georganiseerd (Plaza del Patriotismo 1, www.cajacanarias.com, ma.-vr. 11-13, 17-21, za. 11-13 uur, € 5, met korting € 2).

De schepping van een toparchitect

Niet ver van zee krult vanuit een 60 m brede sokkel een gigantische betonnen golf van 50 m hoog en 100 m breed de lucht in. Daaronder gaat een schelpvormig gebouw schuil, met twee concertzalen voor respectievelijk 1600 en 400 bezoekers: het **Auditorio** **13**. Deze muziektempel, waarin 72 miljoen euro is geïnvesteerd, is bekleed met miljoenen kleine witte tegeltjes, die zowel bij regen als bij zonneschijn schitteren als de huid van een reptiel. Santiago Calatrava, de Spaanse architect met sterrenstatus, heeft het auditorium zo vormgegeven dat het vanuit elk perspectief anders oogt. (ma.-za. 12.30 uur rondleiding, € 6).

Het 200 m lange **Centro de Ferias y Congresos** **14** er schuin tegenover is

eveneens een werk van Calatrava. De constructie ligt open en bloot, waardoor het bouwwerk de critici aan ongediende deed denken en zij het spottend *la cucaracha* (de kakkerlak) noemden.

Stijlvol zwemmen

Het via een smalle dam bereikbare waterpark **Parque Marítimo** **15** is ontworpen César Manrique. Ook hier heeft de Canarische landschapskunstenaar sneeuw witte, zwaar gevormde baden gecreëerd. Het **Castillo de San Juan**, dat ooit als verdedigingswerk tegen piraten diende, is stijlvol in het park geïntegreerd.

Av. de la Constitución s/n, ma.-vr. 10-18, za., zo. 10-20 uur, www.maritimosantacruz.com, € 2,50

Iets leren over de palmenrijkdom

De botanische tuin **Palmetum** **16** is aangelegd boven op een voormalige vuilnisbelt werd ingericht. Honderden palmen vanuit de hele wereld omzomen vijvers, beekjes en watervallen.

Av. de la Constitución s/n, <http://palmetumtenerife.es>, dag. 10-18 uur, laatste toegang 1 uur voor sluitingstijd, € 6, met korting € 2,80

ETEN, SHOPPEN, SLAPEN

Overnachten

Minimalistische traditie

Iberostar Grand Hotel Mencey 1

Op en top nieuw zakelijkheid: qua vorm is dit grandhotel een eerbetoon aan de periode waarin het gebouwd is. In de kamers overheerst de kleur wit: muren, deuren en marmer zijn wit, evenals meubels en aankleding. Het ontbijt (buffet), dat je ook kunt meenemen naar de tuin, laat niets te wensen over. Het diner is een van de beste van de stad. Met een 2000 m² grote tuin met spa.

Av. Dr. José Naveiras 38, tel. 922 60 99 00, www.iberostargrandhotelmencey.com, 286 kamers, 2 pk vanaf € 150

Eigentijds

Contemporáneo 2

Viersterrenhotel op een steenworp afstand van het park. Het interieur is een mix van minimalisme en moderne barok: de 150 kamers zijn helder wit, de gezamenlijke ruimtes gewaagd zwart. er is een openluchtzwembad op het dak en een restaurant en relaxlounge op de begane grond. Prettige sfeer, gratis wifi. Rambla de Santa Cruz 116, tel. 922 27 15 71, www.barcelo.com, 2 pk vanaf € 105

Vriendelijke en goede locatie

Príncipe Paz 3

Nieuw gebouw aan een verkeersvrij plein met koperkleurige gevel van natuursteen. Vriendelijke, functionele kamers (kamer met uitzicht op het groene plein van tevoren boeken!).

Calle de Valentín Sanz 33, tel. 922 24 99 55, www.principepaz.com, 2 pk vanaf € 70

Eten en drinken

In de voetgangerszone en op de pleinen in de oude binnenstad zijn altijd veel bars met terras geopend. Een heerlijk steegje voor fijnproevers is de **Callejón del Combate**; ook in de trendy uitgaanswijk **La Noria** kun je goed eten.

Altijd vol

La Taberna de Ramón 1

In zijn kleine rustieke restaurant serveert señor Ramón fijne tapas, Iberische ham en kaas, filetpuntjes, tortilla's met knoflook, paté van zeevruchten en verse vis – alles zeer smakelijk, vriendelijk geserveerd en betaalbaar. Niet zo gek dus dat het hier altijd druk is, maar ook heel gezellig. Rambla 56, tel. 922 24 13 67, ma.-za. 12-16, 19.30-23.30 uur, ca. € 16

In de 'Gevechtssteeg'

Tasca La Montería 2

Ongedwongen en vriendelijke sfeer, enigszins buiten de gebaande paden van het massatoerisme in een straatje waar geen auto's rijden. Je eet er tapas, maar ook complete maaltijden. Kies voor een plekje in de gezellig-rommelige eetzaal, of ga lekker op het terras zitten om de wereld aan je voorbij te laten trekken.

Callejón del Combate 12, tel. 922 25 83 87, dag. 12-24 uur, ca. € 15

Goed leven

La Buena Vida 3

De naam van dit restaurant ('het goede leven') verraadt al direct een beetje de menukaart en de sfeer. In dit historische huis in de uitgaanswijk La Noria word je getraakteerd op een verse, creatieve gerechten. Aan de straatzijde vind je een terras en 's avonds worden er cocktails geschonken.

Calle Antonio Domínguez Alfonso 10, tel. 922 24 19 13, dag. 13-16.30, 20.30-23.30 uur, ca. € 15

Winkelen

Nergens op Tenerife is winkelen leuker dan in de hoofdstad. In de verkeersvrije straten van de oude stad (o.a. Calle del Castillo en Calle Viera y Clavijo) zijn charmante traditionele winkels, exclusieve boetieks, filialen van internationale modemerken en natuurlijk het traditionele warenhuis **El Corte Inglés** 1 te vinden. Tijdens de siësta en op zondag zijn vrijwel alle winkels gesloten.

1

Natuur ontmoet kunst – van het Parque Sanabria naar de Rambla

Zodra je je in het oude, romantische park begeeft en het geschreeuw van de bontgevederde ara's hoort, lijkt de stad ineens erg ver weg. Als toegift staan er tussen de bomen moderne kunstwerken verscholen. De feodale afsluiter van het park is het hotel Mency, hoog boven aan de Rambla.

De bewoners van Santa Cruz zijn te benijden. In het 6 ha grote **Parque Sanabria** groeien zo'n tweehonderd verschillende subtropische planten. In het kleine **Centro de Información** kun je informatie krijgen. Het gebouwtje staat rechts van de door bloemen uitgebeelde zonnwijzer, maar is met zijn begroeide dak erg goed gecamoufleerd.

Van palmen tot cactussen

Direct achter het informatiecentrum groeien zilvergrijze, waaivormige palmen die – zoals een bordje aangeeft – uit Madagaskar komen. Er zijn in het park nog tientallen andere palmensoorten te ontdekken, waaronder majestueuze Canarische palmen, Kynthiapalmen met een naar boven toe verdikte stam, slanke Manilapalmen met diep overhangende vruchten en kokospalmen.

Als je de hoofdweg volgt, kom je onmiddellijk uit op het centrale ronde plein. Als je daar rechts de Aristides Ferrer in gaat en de weg verder blijft volgen, loop je in een spiraal tweemaal rondom het park. Helemaal boven in het park groeien jonge drakenbloedbomen (dracaena's), omringd door cactussen.

Beeldengalerie in de openlucht

Verspreid door het park liggen idyllische plekjes met borrelend water, een prieel, een bamboelaan en overal moderne kunst. Veel gefotografeerd is Francisco Borges' figuur van een naakte, wulpse vrouw die in het water van een fontein staart. Uit

Bizarre vruchten van een exotische boom? Of kunst? Inderdaad: de installatie 'Beul en geëxecuteerden'.

D
DRAGO

De drakenbloedboom (Spaans: *drago*) wordt beschouwd als mythisch. Als de bast wordt opengekrabd, komt er rood 'bloed' uit, dat als een medisch wondermiddel diende. Misschien liet de rode kleur van de hars de Guanchen geloven dat in elke boom de geest van een overledene woonde ...

artistiek oogpunt waardevoller zijn de 46 werken die in 1973 werden gemaakt naar aanleiding van de Eerste Internationale Openlucht Beeldentoonstelling van Santa Cruz. Ze zijn van Henry Moore, Joan Miró, Niki de Saint Phalle, Martín Chirino en andere beroemde beeldhouwers van de 20ste eeuw. In het struikgewas ontdek je de spleetogen van de 'kat' van de surrealist Óscar Domínguez. De **Galería de Arte 18** vlak langs de Rambla lijkt op te gaan in het groen.

Ook op de Rambla, de groene promenade boven het park, is kunst te zien. Als je naar links gaat, komt je langs Henry Moores uit één stuk gegoten **Krijger uit Goslar 19** (Rambla 65) en Xavier Corberó's bizarre popart-installatie **Beulen en geëxecuteerden 20** (Ejecutores y ejecutados, Rambla 55). Vanaf de takken van een laurierboom bungelen grote knalrode ballen, terwijl de zwarte ballen fier op de promenade staan.

Het visitekaartje van de stad

Wie het **Grand Hotel Mency 1** betreedt, kan de verschillende tijdperken nog goed herkennen. Bewaard gebleven zijn de monumentale salons uit vervlogen jaren, zoals de Martín González-salon, genoemd naar de schilder die er de muurschilderingen van landschappen van het eiland maakte, omgeven door fraaie houtsoorten en verlicht door kristallen kroonluchters. In de Bar Iballa en in restaurant Los Menceyes is de pracht en praal al moderner, terwijl de kamers nog meer van deze tijd zijn. Op het terras in de tuin kun je van een kop koffie genieten, terwijl er een twintigtal 'levende beelden' rondkruipt. Deze schildpadden liggen er het liefst op elkaar gestapeld en versteend bij.

In 1950 liet generaal García-Escámez met overheidsgeld het **Grand Hotel Mency 1** bouwen om Franco tijdens diens bezoek aan het eiland een waardig onderkomen te bieden. Deze had immers een nauwe band met Tenerife. In 1936 was Franco door de democratisch gekozen linkse regering van Spanje op verdenking van een staatsgreep naar het afgelegen eiland overgeplaatst. Daar, ver weg van Madrid, zou de lust tot het omverwerpen van de regering hem snel vergaan. Het tegenovergestelde gebeurde echter. Vanuit Santa Cruz bereidde Franco een coup voor, waarop drie jaar burgeroorlog en bijna vier decennia dictatuur volgden. Pas in 2009 werden in Santa Cruz de namen van de opstandelingen van de straatnaamborden gewist: de Rambla de Franco werd de **Rambla de Santa Cruz**, kortweg Rambla.

INFO EN OPENINGSTIJDEN

Galería de Arte 18: di.-za.
11-13, 18-21, zo. 10-15 uur, gratis

ETEN EN DRINKEN

Bij de ingang van het park zit **Parque Sanabria 4**, een café dat ook kleine

gerechten serveert (dag. 9-1 uur).

Hoger in het park vind je het **Iberostar Grand Hotel Mency 1**, met de naar de tuin gerichte **Bar Iballa** en het fijne restaurant **Los Laureles** (Av. Dr. José Naveiras 38, tel. 922 60 99 00, www.grandhotelmency.com).

Uitneembare kaart: H 2 | plattegrond: blz. 18

Markt en vlooienmarkt

Mercado de Nuestra Señora de África

In de historische markthal vind je niet alleen allerlei verse levensmiddelen, maar kun je ook heerlijk ijs eten – misschien wel het beste ijs van het eiland, bereid door Italiaanse ijsmakers. Bestel bij Il Gelato bijvoorbeeld maracuja-ijs. Op zondag vindt hier een grote vlooienmarkt (*rastro*) plaats.

Plaza del Mercado, www.mercado-municipal.com, dag. 6-15 uur; vlooienmarkt zo. tot 13 uur

Het hele jaar door wordt in de carnavalsateliers van Noria, de uitgaanswijk van Santa Cruz, geknutseld, genaaid en geoefend. Vanaf het begin van het jaar heerst er dan topdrukke – het carnaval nadert! Dit is het beste carnaval tussen Rio en Maastricht en zorgt wekenlang voor opwinding: eerst in de hoofdstad, dan in het zuiden en het noorden. Het begint met het *gala de la reina*, de verkiezing van de carnavalskoningin, die veel bloot laat zien in haar glitterkostuum. *Murgas*, schuine grappenmakers, zingen satirische liederen, comparsas. Vrouwen in schaarse kledij warmen het publiek op. Tijdens de *mogollón*, de nachtelijke openluchtdisco, wordt tot aan het ochtendgloren doorgedanst op samba, salsa en son. Op zaterdag volgt dan de *cabalgata*, een urenlange, feestelijke optocht en op dinsdag is het *coso*, een tweede *cabalgata*. Hoogtepunt is de 'Begravenis van de sardine' (*Entierro de la sardina*), waarbij een reusachtige vis van papiermaché wordt verbrand. Een duizendkoppige, zwart geklede rouwstoet klaagt en plengt hete tranen, want de lange periode van onthouding breekt nu aan. Een allerlaatste keer uitleven kan echter nog tijdens het afsluitingsfeest *piñata*.

Kunstnijverheid

Kiosko Artenerife

Paviljoen van de nationale kunstnijverheidsketen Artenerife, met een assortiment van lokaal keramiek, borduurwerk, weefkunst en mandenvlechtwerk.

Plaza de España, www.artenerife.com

Hoedje van papier

La Niña

In deze liefdevol ingerichte winkel, die niet voor niets 'Het meisje' heet, vind je allerlei voorwerpen van papier: prachtige notitieblokken, ansichtkaarten, illustraties enzovoort.

Calle Viera y Clavijo 1

Uitgaan

Het meest trendy uitgaansgebied is de de wijk **Noria**: 's nachts veranderen de tapasbars in pubs en cocktailbars, die tot 3.30 uur open blijven. De meeste bars bevinden zich aan de Calle Antonio Domínguez Alfonso, simpelweg La Noria.

Chillen

Bulan

Op het dakterras zit je heerlijk onder de luifel, genietend van loungemuziek en cocktails.

Calle La Noria 35, www.bulantenerife.com

Niet alleen klassiek

Auditorio

Van oktober tot juni verzorgt het symfonieorkest van Tenerife een keer aan muzikale traktaties. Daarnaast zijn er allerlei gastconcerten, van jazz tot wereldmuziek.

Av. de la Constitución 1, voorverkoop ma.-vr. 10-15, za. 10-14 uur en twee uur voor aanvang van de voorstelling, tel. 902 31 73 27, online via <http://auditoriodetenerife.com>

INFORMATIE EN VERVOER

Oficina de Turismo: Plaza de España, tel. 922 28 12 87, www.santacruzmas.com, ma.-vr. 9-18, za. 9-13 uur. Het

Alleen de verentooi nog even recht zetten en dan is deze aspirante klaar om tot koningin van het carnaval uitgeroepen te worden. Als dat lukt, gaat ze voorop in de carnavalsoptocht en maakt ze kans op een carrière in de modewereld.

toeristenbureau biedt stadsrondleidingen aan; dichtbij is het startpunt van de rode sightseeing-bus, met onderweg dertien in- en uitstappunten (www.city-sightseeing.com, vanaf € 15,50).

Bus: Het busstation (*estación central de guaguas*) zit tegenover het Auditorio en het Parque Marítimo. De bussen rijden naar alle belangrijke plekken, bijvoorbeeld naar La Laguna (lijn 14, 15, 101, 102), Puerto de la Cruz (101-103), La Orotava (101, 107, 108), San Andrés (245), Punta del Hidalgo (105), Icod de los Vinos (106), Garachico (107, 108) en Las Américas (111).

Tram: De *tranvía* rijdt elke 5-15 minuten naar La Laguna.

Auto: Parkeren kan onder meer bij warehouse El Corte Inglés.

Boot: de veerhaven, het Estación Marítima, is te bereiken via de Plaza de España, of met de auto via de zuidelijke toegangsweg naar de stad.

Festival de Música de Canarias: jan./feb. Vier weken durend festival met concerten in het Auditorio, het enige kwaliteitsfestival klassieke muziek in de winter in Europa (www.festivaldecanarias.com).

Carnaval: feb./mrt., <http://carnavaldetenerife.com>, ► blz. 24.

Fiesta del Carmen: 16/17 juli. Ter ere van de beschermheilige van de vissers wordt zijn beeld in een scheepsprocessie over de zee gevaren.

FotoNoviembre – Bienal Internacional de Fotografía de Tenerife: nov. In oneven jaren exposeren galerijen in de stad niet-commerciële fotokunst van topkwaliteit (www.fotonoviembre.com).

La Laguna H 2

Trek zo'n twee uur uit voor de bezichtiging van de kerken en kloosters van La Laguna. Flaneer over de voetgangersstraten, die omzoomd zijn met pastelkleurige huizen en bezoek ook de musea en kunsttentoonstellingen. De stad dankt haar naam aan de nu opgedroogde lagune, waaraan de Spaanse conquistadores in 1494 hun nederzetting stichtten. Het historisch centrum staat op de Werelderfgoedlijst van UNESCO.